

Eesti kodanikuühiskonna arengu kontseptsiooni rakendamise tegevuskavade elluviimise ja täitmise hindamise ning kodanikuühiskonna ja riigi koostöö arendamise Valitsuskomisjoni istungi protokoll

Siseministeerium, Pikk tn 61
11.nov. 2008 kl 15.00-16.30
Juhatas: Siim-Valmar Kiisler
Protokollis: Aveli Ainsalu

31.12.2008.a nr 12.1-4-4/628

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed:

Siim Kiisler Siseministeeriumist, Tanel Mätlik Mitte-Eestlaste Integratsiooni Sihtasutusest, Karl-Erik Tender (Riho Tapferi asendusliige) Sotsiaalministeeriumist, Helve Luik Eesti Puuetega Inimeste Kojast, Allan Päll Eesti Üliõpilaskondade Liidust, Ivo Eesmaa Eesti Vabariigisõjaväe Liidust, Aare Kasemets (Kaido-Allan Lainurme asendusliige) Eesti Külaliikumise "Kodukant", Alari Rammo (Urmo Kübara asendusliige) Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidust, Karl Laas Siseministeeriumi rahvastiku ja regionaalala asekancler, Avo Üprus Regionaalministri nõunik, Mall Hellam Avatud Eesti Fondist, Salle Andresson ja Kärt Kivirand (Tea Varraku asendusliikmed)

Puudusid: Harri Taliga Eesti Ametiühingute Keskseltsist, Ago Tuuling Teenistujate Ametiühingute Keskorganisatsioonist Maimu Berg Eesti Kirjanike Liidust, Tarmo Kriis Eesti Töötajate Keskseltsist, Siim Sukles Kultuuriministeeriumist, Üleri Alamets Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusest, Marika Priske Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist

Kutsutud:

Tuulike Mänd Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskusest, Kaja Kaur ja Agu Laius Kodanikuühiskonna Sihtkapitalist, Margus Nurk Eestimaa Looduse Fondist, Katrin Enno ja Maris Jõgeva Avatud Eesti Fondist, Anna Laido Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liidust, Moonika Mällo Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumist, Jon Ender Poliitikauuringute Keskus Praxisest, Tauno Teder Eesti Kirikute Nõukogust, Siim Männik, Aveli Ainsalu ja Marion Bobkov Siseministeeriumist.

PÄEVAKORD

- 15.00-15.20 Kodanikualgatuse toetamise arengukava 2007-2010 muutmine, täiendamine: dokumendi protsessi ja peamiste muudatuste tutvustus. Aveli Ainsalu
- 15.20 -16.30 Arutelu, küsimused ja ühiskomisjoni liikmete ettepanekud arengukava täiendamiseks ja dokumendi edaspidiseks menetlemiseks (osale.ee, ministeeriumide kooskõlastuse algatamine, laiem teavitus).

1. Kodanikualgatuse toetamise arengukava 2007-2010 muutmine, täiendamine: dokumendi protsessi ja peamiste muudatuste tutvustus

Siseministeeriumi kodanikuühiskonna valdkonna peaspetsialistid Aveli Ainsalu ja Marion Bobkov andsid ülevaate kodanikualgatuse toetamise arengukava täiendamise protsessist (vt

Lisa 1- ettekanne), peamistest muudatustest, 2009-2010. a. rakendusplaani kavandatud tegevustest ning indikatiivsest eelarvest.

2. **Arutelu, küsimused ja ühiskomisjoni liikmete ettepanekud arengukava täiendamiseks ja dokumendi edaspidiseks menetlemiseks**

Otsustati:

1. Kodanikuhariduse indikaatoreid täiendatakse (aluseks nt rahvusvaheline demokraatiauring)
2. Maksumuse prognoosis eristatakse teiste arengukavade raames planeeritud vahendeid
3. Kontrollitakse annetuste sihttasest
4. Indikaatoritele lisatakse selgitused.
5. Loobutakse indikaatorist MTÜ-de usaldusväärsus
6. Siseministeerium integreerib kodanikuühiskonna teemad mõnda suuremasse avaliku arvamuse uuringusse
7. Täpsustakse MTÜ-des osalemist kirjeldavat indikaatorit
8. Selgemalt kirjutatakse lahti arendustegevused ning need indikaatorid, mis täpsustakse 2009. a jooksul
9. Rakendusplaani statistika ja tulumaksusoodustusega nimekirja korrastamise alaseid tegevusi täpsustatakse ja räägitakse läbi vastavate partnerorganisatsioonidega

Diskussioon:

Arengukava üks prioriteetne tegevussuund on kodanikuharidus, milline on Haridus- ja Teadusministeeriumi roll ja panus kodanikuhariduse edendamisel?

Otsustati:

Regionaalminister tõstatab kodanikuhariduse teemavaldkonna koordineerimist ja koostööd puudutava küsimuse ministrite tasandil

Diskussioon:

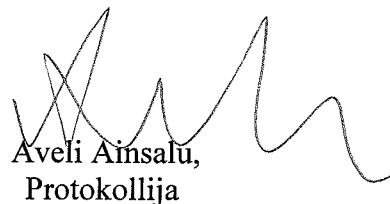
Kas 25 osa.ee-s konsulteeritud eelnõud aastas on adekvaatne tulemus? (Hille Hinsbergi vastus küsimusele on, et 25.konsulteeritud eelnõud on optimaalne arv)

Lõppotsus:

1. Kiita eelnõu heaks.
2. Koostajad viivad ühiskomisjoni istungil tehtud ettepanekud eelnõu teksti sisse ning panevad perioodiks 13-28. november eelnõu avalikule konsulteerimisele osalusveebi.

Siim Kiisler,
Juhataja

Aveli Ainsalu,
Protokollija

SISEMINISTEERIUM
Estonian Ministry of the Interior

Kodanikualgatuse toetamise arengukava 2007-2010 täiendamine

Aveli Ainsalu
kodanikuühiskonna valdkonna peaspetsialist
kohaliku omavalitsuse ja regionaalhalduse osakond

EKAK ühiskomisjoni istung
11. november 2008

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

KATA täiendamise vajadus

1. Kodanikuühiskonna valdkonna strateegilise planeerimise ja juhtimise korrastamine
2. Riigieelarveprotsessiga mitte seoses oleva ühiskomisjoni tegevuskava ühildamine KATA-ga (KATA rakendusplaan ja ühiskomisjoni tegevuskava sisaldavad mitmeid dubleerivaid ja konkureerivaid eesmärke ja tegevusi)
3. KATA eesmärkidele indikaatorite seadmine, sh baastasemed ja eeldatavad sihttasemed

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

KATA fookused

määratletud 4 prioriteetset tegevussuunda:

1. kodanikuharidus
2. kodanikuühiskonna ja –algatuse organiseerumine ning võrgustikud
3. heategevus (vabatahtlik tegevus ja filantroopia)
4. kaasamine

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Töögrupp: kokku 28 inimest

Ministeeriumid- ja riigiasutused

Siseministeerium
Riigikantselei
Sotsiaalministeerium
Haridus- ja Teadusministeerium
Keskonnaministeerium
Rahandusministeerium,
Välisministeerium
Justiitsministeerium
Majandus- ja kommunikats.min
Harju Maavalitsus

Kodanikuühiskonna arendamise riiklikud tugistruktuurid

Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus
Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Kodanikeühendused

Eesti Linnade Liit
Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit
Külaliikumine Kodukant
Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus
Avatud Eesti Fond

Teadus- ja arendusasutused

Poliitikauuringute Keskus Praxis
Tallinna Ülikooli Kodanikuühiskonna Uurimis- ja Arenduskeskus
e-Akadeemia
Tartu Ülikool, Euroopa Kolledž

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Toimus 4 strateegiaseminar

- ♦ 28. august – visiooniseminar
- ♦ 11. september – meetmeseminar
- ♦ 02. oktoober- rakendusplaani seminar
- ♦ 15. oktoober – lõpuseminar (teavitus ja koostöö KATA rakendamisel).

Seminaride järel töötati läbi arengukava vastavad osad

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Arengukava võimalused:

- ♦ osalusdemokraatia edendamine;
- ♦ kodanikeühenduste institutsionaalse võimekuse tugevdamine;
- ♦ vabatahtlikku tegevuse ning heategevuse edendamine;
- ♦ kodanike aktiivse osaluse toetamine;
- ♦ avaliku sektori koordineeritud koostöö tagamine kodanikuühiskonna arendamisel

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Arengukava eesmärk:

luua soodsad tingimused kodanikualgatuseks Eestis

Arengukava on muudetud hinnanguliselt 30% ulatuses

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Eesmärkide muutmine, täiendamine (1)

E1: Avalik sektor on kodanikeühenduste ja aktiivse üksikisiku haldussuutlik partner ühiskonnaelu edendamisel

Täiendatud KATA läbiv põhimõte: ühiskonna elu edendamine toimub aktiivsete üksikisikute, kodanikeühenduste, avaliku sektori ning ärisektori partnerluses

TE2: MEEDE 4: Õigusliku keskkonna parandamine ja haldussuutlikkuse tõstmine

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Eesmärkide muutmine, täiendamine (2)

E2:Kodanikeühenduste toetamine ja rahastamine on süsteemne, põhinedes teadmistel ja kogemustel

=

TE2: Eesti kodanikualgatus on mitmekesine ning ühendused on elujõulised.

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Eesmärkide muutmine, täiendamine (3)

E3:Avalik sektor on järjekindel ja tulemuslik kodanikeühenduste kaasamisel otsustusprotsessidesse.

=

TE4:Avaliku sektori otsuste kujundamine ja rakendamine on tänu kaasamisele tõhusam ning osapooled on rahul kaasamise protsessi ja tulemustega

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Eesmärkide muutmine, täiendamine (4)

E4: Avalik-, äri- ja mittetulundussektor on vastastikku hästi informeeritud ja neil on valmisolek koostööks kodanikuühiskonna tugevdamisel.

Vt arengukava läbiv põhimõte (E1)

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Eesmärkide muutmine, täiendamine (5)

Eesmärkide muutmine, täiendamine (4)

E5: Aktiivse ja hooliva eluhoiakuga inimesed on toetatud ja pädevad panustamaks ühiskonnaellu.

Jagatud:

TE3: Vabatahtlik tegevus ja annetamine ning filantroopia on laiaulatuslik ja mitmekesine.

TE1: Mitmekülgne ja kõiki ühiskonnagruppe kaasav kodanikuharidus toetab kodanikuühiskonna väärtusi ja aktiivset, hoolivat osalemist ühiskonna elus.

TE2: Eesti kodanikualgatus on mitmekesine ning

- › ühendused on elujõulised

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

EESMÄRK 1: Mitmekülgne ja erinevaid ühiskonnagruppe kaasav kodanikuharidus toetab kodanikuühiskonna väärtusi ja aktiivset, hoolivat osalemist ühiskonna elus.

Indikaator: Valmisaktiivsus kohaliku omavalitsuse valimistel

BT: 2005. a oli hääletamisest osavõtt 47%

ST: Valimisaktiivsus ei vähene. 2009. a on hääletamisest osavõtt vähemalt 47%

Indikaator: Poliitika arusaadavus

BT: 2006. a ei saa poliitikas toimuvast regulaarselt aru 21 % ja sagedasti 7, % elanikkonnast.

ST: Eeldatavalt nende inimeste arv kasvab, kes saavad poliitikas toimuvast aru.

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

EESMÄRK 2: Eesti kodanikualgatus on mitmekesine ning ühendused on elujõulised.

Indikaator: mtü-de, sa-de ja seltsingute arv ning nende mitmekesisus

BT: 01.01.2008 on 25 599 mtü-d 764 sa-d. Seltsingute arv ei ole teada.

ST: 2010 mtü-de ja sa-de arv ei vähene. On olemas hinnanguline ülevaade seltsingute arvust ja nende tegevusvaldkondadest. Ühenduste arv tegevusvaldkonniti ei ole vähenenud

Indikaator: Mtü-de arv erinevates maakondades 1000 elaniku kohta

BT: 2008. a 1000 elaniku kohta on kodanikeühendusi maakondade lõikes keskmiselt 19. (Madalaima organiseerumise tasemega ON Jõgevamaa 14, Viljandimaa 15, Ida-Virumaa 16 ühendust 1000 elaniku kohta).

ST: Eeldatavalt on madalaima ühenduste organiseerumise tasemega maakondades toimunud tõus

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

KATA mõjuhindamine - indikaatorid

Indikaator: Mtü-de ja Sa-de arv, kus on täistööajaga töötajad

BT: 2007. a 5698 MTÜ-l ja 363 SA-l on palgalised töötajad.

ST: Koosseisuliste töötajatega MTÜ-de ja SA-de arvu kasv

Indikaatori täpsustamine: MTÜ-de poolt makstav sotsiaalmaks. Töötajate koguarv sektoris. Indikaatorit, selle baas- ja sihttaset täpsustatakse 2009. a

Indikaator: Kuulumine ühendustesse ning aktiivne või passiivne osalemine organisatsiooni tegevuses

BT: ühingute tegevuses osaleb hinnanguliselt 26%

ST: ühingute tegevuses osalejate arvu kasv

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGI PÄRASUS

KATA mõjuhindamine - indikaatorid

EESMÄRK 3: Vabatahtlik tegevus ja annetamine ning filantroopia on laialtlevinud ja mitmekesine.

Indikaator: Hoiak teiste ühiskonnaliikmete aitamisse:

BT: 46% arvab, et inimesed püüavad enamasti teiste suhtes abivalmid olla.

ST: valmisolek aitamiseks kasvab

Indikaator: vabatahtlik töö viimase 12 kuu jooksul Indikaatori baastase 2007 Indikaatori

BT: Tööga vabatahtlike või heategevuslike organisatsioonide juures on olnud seotud 1,7% 1x nädalas, 2,0% 1x kuus, 3,7% 1x 6 kuu jooksul. 82% pole kunagi teinud vabatahtlikku tööd.

ST: vabatahtlikus tegevuses osalemise osakaal suureneb

Indikaator: Annetajate arv ja maht (INF 9- org-d)

BT: Annetuse saamise deklaratsioonide organisatsioonide arv 945. Füüsiliste isikutest annetajate arv 34 577; tehtud annetuste kogusumma 279 620 miljonit krooni

ST: deklareeritud annetuste kogumaht jääb samaks; annetuse saanud organisatsioonide arv kasvab, annetuse tegijate arv 37 000 (INF 4- annetajad deklareerivad enam kuna on teadlikumad)

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGI PÄRASUS

KATA mõjuhindamine - indikaatorid

EESMÄRK 4: Avaliku sektori otsuste kujundamine ja rakendamine on tänu kaasamisele tõhusam ning osapooled on rahul kaasamise protsessi ja tulemustega.

Indikaator: Osalusveebi kasutusstatistika – konsulteeritud eelnõude arv aastas; kodanike pakutud ideede ja pöördumiste arv aastas

BT: Kodanike pöördumisi vähemalt 100 uut ideed aastas, osalusveebis registreerunud ühenduste arv ja kommentaare lisanud ühenduste arv aastas

ST: aastas 25 eelnõu avalikku arutelu, keskmise lugejate arvuga 7000; kodanike pöördumisi vähemalt 200 uut ideed aastas

Indikaator: Mittetulundusühenduste ja riigiasutuste rahulolu kaasamise protsessi ja tulemustega

BT: Täpsustub. 2009. kaasamisaudit, 2010 rahulolu uuring

ST: audit 2009: 100% valitsusasutustes kaasamise tööplaanid avalikustatud, kaasamine kirjeldatud arengukavas rahulolu uuring 2010: kaasamisega rahulolevaid osapooli on rohkem kui rahulolematuid.

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Arengukava maksumus

- ◆ 2007 45 620 000
- ◆ 2008 67 090 000
- ◆ 2009 74 103 587
- ◆ 2010 71 669 177

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

KATA töögrupp:

- ◆ Palju häid ideid 2011-2014 kodanikühiskonna uude arengukavasse, mille väljatöötamisega alustatakse 2009. a. EKAK mõjuindikaatorite väljatöötamisest

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS

Kaasamine ja kommunikatsioon

- ◆ 11. nov ühiskomisjoni istung, KATA eelnõu arutelu ja heakskiitmine
- ◆ kohapeal tehtud ettepanekutega arvestamine/mittearvestamine
- ◆ avalik konsultatsioon 13.nov - 28.nov www.osale.ee
- ◆ katusorganisatsioonid kooskõlastavad ja konsulteerivad oma liikmesorganisatsioonidega
- ◆ 19.nov-10.dets-ministeeriumidevaheline kooskõlastamine
- ◆ 18.dets VV istungil täiendatud arengukava ja 2009-2010 rakendusplaani heakskiitmine ning 2007.a rakendusplaani täitmise aruande kinnitamine.

ÜHTSUS • KOOSTÖÖVALMIDUS • LAHENDUSEKESKSUS • EESMÄRGIPÄRASUS